

TROCKÝ RADÍ KU-NOVI, JAK KLA-MATI SPOJENCE

Slibuje, že ruská vojska zmoční se celého Rumunska.

Videa, 23. května. — Leon Trocký, ruský bolševický ministr války, poslal tyto dny zvláštní jiskrovo depeshi Bela Kunovi, uherskému komunistickému vůdci, v které radí: "Udržte se za každou cenu!" Depese tato byla poslána v nových šifrách, s kterými seznámena byla Budapešť před týdnem prostřednictvím vzduchoplovce, který z Ruska do Uher vykonal cestu. Nové šifry byly voleny z toho důvodu, aby spojenci nebyli s to zachycovat depese.

"Ukazujte námle spravedlivou tvář spojencům a tak je klanete až do té chvíle, kdy zmočníme se celého Rumunska", praví Trocký ve své depeshi. Nikolaj Lenin, bolševický premiér, taktéž poslal povzbuzující depeshi uherskému komunistům. Uherská armáda, jak je potvrzováno zdejším Američany, získala rozkaz, aby zničila Budapešť ohněm a pobila všechny rukojmí v případě nejvyššího nebezpečí.

Videa, 23. května. — Dr. Ladislav Rudas, uherský profesor, který právě se vrátil z šestiměsíční návštěvy v Moskvě, sdělil korespondentu amerického tisku, že Nikolaj Lenin, ruský bolševický premiér, oznámil mu, že pokračování bude v třídni válce až do zbratření celého světa.

"President Wilson", pravil profesor Lenin, "neprecizujete svoji deklaráci ani svoje ideály. Je toliko u křehkavatelem, pokoušejícím se s žejdlíkem oleje utišiti celý oceán rozbouraných vod. President Wilson, stejně jako spojenci, nejsou schopni ani rozřešiti politické a hospodářské problémy, poněvadž světová revoluce je na pochodu. Zničení kapitálu může státi mnoho životů, ale to nebude nicm v porovnání s velkou válkou."

Professor Rudas nese depese od Lenina Bela Kunovi, uherskému komunistickému zahraničnímu ministru. V těchto depeshích vadi Lenin uherským komunistům, aby se snažili udržet za každou cenu, ježto bolševism je prý na pochodu do Rumunska a vítězství v Rumunsku nleží tlaku proti Uhrám.

NĚMCI ČELILI ÚPLNĚ VOJENSKÉ PORÁŽCE

Francouzská zpráva praví, že Němci na Maase byli v pasti.

Paříž, 23. května. — Skupina důstojníků francouzského generálního štábu dohotovila vyšetření vojenské situace před uzavřením příměří a zjistila, že Němci dne 11. listopadu byli na pokraji vojenské katastrofy, která vlastně byla přjímou a nikoliv výsledkem revoluce. Ve zprávě této se praví a dokumenty dokládá, že mezi 15. červencem a 11. listopadem počet německých divísi byl zredukován z 207 na 184; že 40 procent batalionů bylo zredukováno ze čtyř na tři setiny každá a že průměrný počet bojovníků v každé setině byl zredukován ze 120 na 50. Jinými slovy, celkový počet bojovníků snížen byl o polovinu.

Ještě 15. července šedesát osm divísi nacházelo se v záloze, ale dne 11. listopadu, ačkoliv fronta byla skrácena z 950 na 700 kilometrů (z 570 na 420 mil), bylo v záloze toliko sedmáct divísi, a nichž deset bylo velice unaveno. Za to zálohy spojenců, díky bláznivému Spojeným Státům, měly osmdesát divísi a stále byly k nim připojovány nové záložní sbory. A co ještě více přispělo k snížení hodnoty a síly německé armády, byl pokles děl. V období horší vyznačením počet německých děl snížen byl z 20,306 na 13,500.

Německý lid touží po uzavření míru

Paříž, 22. května. — Zprávy z Německa o odporu proti podmínkám míru, jak předloženy byly spojenci německé delegaci, přijímány jsou v kruzích mírové konference jako vše zcela bezvýznamná. Bylo nyní nad všem pochybnost zjištěno, že tyto demonstrace a protesty připraveny byly dlouho před tím, než podmínky míru Němcům byly oznámeny, a poněvadž byly aranžovány k tomu pověřenými osobami, nejedná se o žádný živelný projev. Bylo jisté, že německý lid po němsetoužil tolik jako po ohnovení míru. Netrpělivost s odklady vzrůstá. Vpříkl se německá delegace z Paříže domá bez míru, bude se nalazeti v nebezpečí lynče.

Němci čelili úplné vojenské porážce

Paříž, 23. května. — Skupina důstojníků francouzského generálního štábu dohotovila vyšetření vojenské situace před uzavřením příměří a zjistila, že Němci dne 11. listopadu byli na pokraji vojenské katastrofy, která vlastně byla přjímou a nikoliv výsledkem revoluce. Ve zprávě této se praví a dokumenty dokládá, že mezi 15. červencem a 11. listopadem počet německých divísi byl zredukován z 207 na 184; že 40 procent batalionů bylo zredukováno ze čtyř na tři setiny každá a že průměrný počet bojovníků v každé setině byl zredukován ze 120 na 50. Jinými slovy, celkový počet bojovníků snížen byl o polovinu.

Kolem dvaceti lidí bylo usmrceno a sto poraněno při výbuchu ve škrobárně

Výbuch v Douglasově škrobárně v Cedar Rapids, Ia., následován byl ohněm. — Škoda požárem způsobená je asi \$3,000,000.

Cedar Rapids, Ia., 23. května. — Asi dvacet osob bylo usmrceno a téměř sto poraněno, všera večer při výbuchu a požáru, kterým zničena byla Douglasova škrobárna v tomto městě. Škoda na samotném jmenovaném závodě odhaduje se na \$3,000,000. Znáčná škoda ale také způsobena byla na majetku sousedním v okruhu více jak jedné míle.

V závodě nalézalo se 106 zaměstnanců ve chvíli, kdy k výbuchu došlo. To bylo v 6:30 hodin večer, za několik minut po té, kdy 400 dělníků se odebralo do svých domovů. Výbuch byl tak mocný, že mohl být slyšen ve vzdálenosti třiceti mil, a tak prudký, že lidé v okolí spadli i se židli.

Opalene mrtvolky sedmi obětí bylo vytaženo ze spáleniště. Mnoho jich doposud v spáleništi zůstává, ježto celý závod ohněm byl zničen a pro velký žár není možno spáleniště prohledávati. Celé město utráněno se v důsledku výbuchu. — Škoda vedle Douglasových závodů odhaduje se nejméně na \$1,500,000.

K srdečným scénám došlo, když příbuzní dělníků v továrně zaměstnaných se shromáždili kolem zničeného závodu, a tomoue v pláči snažili se zjistiti osud svých drahých. Kolem spáleniště rozestaveny byly ozbrojené stráže, které zabránily lidem, aby vstoupili do spáleniště a ohrožili svoje vlastní životy pátráním po svých příbuzných.

Hasičům podařilo se zachrániti množství raněných z hořící budovy, a tito rychle dopraveni byli do nemocnice anebo svých domovů v automobilech, které ochotně byly opatřeny soukromíky. Až doposud není možno sestaviti přesný seznam usmrcených a raněných. V závodě zaměstnáno bylo

množství Čechů a zajisté i mezi nimi byly oběti. Policieji odbor oznámil v 1:30 hodin dnes ráno, že sedm mrtvých bylo vytaženo ze spáleniště a že dle zveřejovaného seznamu počet pohřešovaných a poraněných jest 110. Policie má za to, že vedle dvaceti žeti, kteří jsou v nemocnicích, a žeti, o nichž je známo, že umřeli, všichni ostatní zůstali v závodě. Dnes časně ráno planouci doposud vysoko šlehal, ale nebylo již nebezpečí jich rozšíření. Je silně možné, že počet obětí bude značně větší než původně bylo oznámeno.

Mezi poraněnými, vyvazenými ze závodu, nacházel se také krajan Frank Sodomka. Nebožákovi uvaženy byly obě nohy a bolesti jeho byly takové, že prosil, aby byl usmrcen. C. C. Craft, jeden z hasičů, byl vážně poraněn. Jednohu z dělníků byly uraženy obě ruce a visely toliko na kosech masa. Prosil, aby byl zastřelen.

Během zachraňovacích prací hasiči a jejich pomocníci projevíli v mnohých případech obdivuhodnou statečnost a pro záchranu jiného života dali svůj vlastní život v záuku. Vedle zaměstnanců v závodě asi padesát lidí poraněno bylo palajícím sklem. V té části města, jež se nalézá v okolí závodu, všechna okna byla vytráčena. Kolem hořícího závodu brzy se shromáždily veliké zástupy lidí. Volání o pomoc a výkřiky z bolesti ozývaly se z hořícího závodu a hasiči z počátku nebyli s to nebožákům ku pomoci přispěchati pro přílišný žár. Několik propuštěných vojáků pomáhalo hasičům a prokládali v zachraňovacích pracích platné služby.

Co bylo příčinou výbuchu, nebylo dosud zjištěno. Byl projevem náhled, že vybuchl kotel, ale také jiná mohla býti příčina výbuchu.

notu ohledně některá spojenci prohlásil, že je naprosto nemožno od dětí zodpovědnost od odkládnouti a rovněž odeprou připustiti, že by německý lid mohl prohlásiti, že není zodpověden za činy bývalé císařské vlády.

Prohibičníci posuzují Wilsonovo stanovisko

Washington, D. C., 22. května. — Ozámení presidenta Wilsona, že má v úmyslu vrátiti zákonice soukromému podnikatelům ke konci tohoto roku a jeho odporování o odvolání dodatku zákona o válečné prohibici, vykáže jeho se užívání lehkých vín a piva, až do platnosti všeobecné prohibice, byly hlavním předmetem zájmu a rozhovoru v kruzích členů kongresu. Republikánský předák Lodge a demokratický vůdce Martin odepřeli a poselství mluviti. Jiní republikánští předáci ale prohlásili, že zákonodárství ohledně vřicení železnice soukromým podnikatelům je téměř zajištěno. Pokud dodatku k válečné prohibici se týče, vyslovován byl náhled, že odporování prezidentovo bude souava přijato. "Nejsem pro to," prohlásil senátor Shephard z Texasu, autor zákona o válečné prohibici. "Nemyslím, že kongres dodatky odvolá." Senátor Jones z Washingtonu, republikánský prohibiční vůdce, prohlásil: "Přijali jsme prohibiční zákon bez pomoci prezidentovy a nemáme v úmyslu zákon ten odvolat."

Ukrajinci protestují proti postupu Poláků

Paříž, 23. května. — Ukrajinská komise pro příměří protestovala u mírové konference proti polskému postupu v Haliči, poněvadž jedná se o porušení pařížské dohody, dle které mělo dojiti ku zastavení boji. Okolnost, že premiér Paderewski není s to splniti slib, daný spojencům, způsobuje konferenci značné obtíže. Pravilo se, že prezident Wilson má v úmyslu vydati prohlášení o polsko-ukrajinském sporu dnes. Svrchovaná rada spojených uvážovala o tom, nebylo-li by záhodno zastaviti posilání potravin národům, které pokračují v boji bez ohledu na dané sliby. Zástupci Polska a Ukrajiny dostavili se do zasedání rady čtyř, ale k žádné dohodě nedošlo.

NEVĚŘIL OZNÁMKÁM, JEŽ ČETL V GASPISBECI

Podivný případ muže z OHIO. Pau Smith z Harrington byl až do nedávna úplným pesimistou. Ozámenky o patentních lécích a jiné pověsčné o hládky byly dle jeho úsudku naprosto nebezpečným útemim. Ovšem, měl stáje novou myšlenku lékátu a to jest právo, prve po léta trpěl závažnou chorobou a zácpou.

Vsak i pí. Smithovou počínalo již navozovat nepřetržitě hrubé zacházení, jež jí bylo snáset se strany p. Smitha, jenž byl neustále nepřipulným. Přirozeně neklidný — velmi často trpěl bezesností, pilosbil více než dalo se od něho očekávati. Smithov sousem upozornil pí. Smithovou na ozámenky LAXCARINU v místních časopisech. Poslala pro krabičku. Obdržela jí obří. Smithova rozhodla se, se zkusit, rutenem pošty. Narazila však na jinou překážku, na kterou před tím nepomyšlela. Pau Smith absolutně odepřel uvažovati o užívání "toho živindléřského léku". Konstat. pí. Smithové psávalo se přece přiněti její ku vzeti tabletky po oběd. Ovšem, ta p. Smithovi nepomohla, napak způsobila, že se cítili hůře, nežli dříve. Nicméně, záob p. Smitha bránila, pí. Smithova seznavla, že p. Smith nemusí býti do nicotán, aby užil druhou ani třetí tabletku Laxcarinu. Přirozeně tvrdobý, nechtěl ovšem připustiti, že má Laxcarin pomohl. Tak tunceně po třiceti dnech léčení, svezil se pí. Smithová, že si sám poslal pro šest krabiček Laxcarinu — a dále — nemusi je uživat více — několik celého léčení nepoználi. Jeho žaludek pracuje dobře — zárověň jeho střeva dokonale vyčistíli.

Nože — jsou tedy ozámenky a ozámenky, jako jsou lidé. Jest-li pesimistou, necht vaše manželka posle pro krabičku Laxcarinu, pakli ne — tedy si pro ni sám pošlete dnes. Nechť toho léku souzení, nežli žaludeční potize nebo zácpa. Nechť to pouze ležný stav, urechbuje ale stárnutí. Pošlete si pro krabičku Laxcarinu, nechte nás dokázati vám, že jsou též ozámenky, ve které můžete a v něz byste měl čísti. Nepřijímajte žádné lámečiny náhražek. Pravě zbudí bude vždy etaf peníze, peníze horší výrobky a laciné náhražky mohou býti za nízké ceny prodávány. Pak-li jste byli dlouho trápeni kteroukoliv shora uvedenou potizí, lépe si pošlete pro dosti na úplné léčení, jež jest obyčejně šest krabiček, za pět dolarů, nebo jedna krabička za dolar. Naprodává se v lékárnách. Zaslato na Laxcarin Products Co., Dept. B-15, Pittsburgh, Penna.—A4.

Bratři Kopáčové, úspěšní obchodníci

Pozorujeme již delší dobu se zájmem všestranné úspěchy krajanů v našem žirném státu Nebraskae a sledujeme, že krajané postupují v rolnictví, obchodě a průmyslu na téže úrovni a s tým úspěchem jako Američané. Je mnoho spolutrodáků, kteří docílili velkého zdaru, avšak snad nikdo nepokročil tak, jako Bratři Kopáčové v poměrně tak krátké době. Abychom posouditi mohli rozmach obchodu, jaký zhduovali z malých počátků, musíme podati stručný popis jejich obchodní činnosti od založení a uvésti, jak dovedli znásobiti kapitál několika set přes 14 léty na nynější výši v obnosu \$400,000.

Rodiče bratři Kopáčových přistěhovali se do Ameriky z Čech a usadili se v okresu Colfax v roce 1871 na pozemku vzdáleném asi 22 míle od dráhy. Zde se jim narodilo 9 dítek a to: Jan, Anton, Frank, Josef, Josefina, Emil, Václav, Edward a nynější paní

1905 rozšířili obchod svůj o odbor pro spravování pump a zřídili zároven obchod s farmářským nářadím, k němuž posléze přibrali i mlátičky s gasolinovým pohonem. V té době měl p. Ed. Kopáč v závodě bratří zařízení na pozemkovou úradovnu. V roce 1908, když bratři převzali jednatelství Fordových automobilů, vstoupil do společnosti bratr Edward, načež ihned postavena v Clarkson veliká garáž, již nebyla žádná jiná v této části Nebraskae co do rozměru rovna. Správa garáže byla vedena společně s obchodem s farmářským nářadím. V r. 1907 zabrali si Edward a Emil Kopáčové domoviny blíže Murdo, So. Dak., kde zabývali se dva roky farmařením. Splnivše pak požadavky zákona domovinnáského, vrátili se domů a shledali, že obchod utěšeně květvá a že má slibnou budoucnost. Proto rozhodli se v roce 1912 zariiditi garáž ve Schuyler, Nebr., a bratři Edward a Emil stali se denními společníky obchodu. Rok po zřízení odbočky ve Schuyler soudil p. Ed.

ti si velkoobehodní sklad strojů, automobilů, trucků a traktorů se všemi součástkami, a to hlavně proto, aby mohli levněji nakupovati. Zastupitelství Ford automobilů podrželi až do r. 1916 a prodali jich přes 1,500. Nyní mají zastupitelství "Dodge" automobilů, jichž v posledních dvou letech prodali 1,000, mimo toho prodali ještě 250 "White" trucků a několik traktorů Emerson Bruntingham.

Ve společnosti bratří Kopáčů jsou účastni pp. Emil, Anton, Frank, Josef a Edward. Emil je ředitelem ve Schuyler, Frank v Columbus, Josef v Norfolk, Edward v David City a nyní také v Omaze. Anton vpomáhá Emilovi ve Schuyler.

Obchodní obrat loňského roku činil u nich přes \$600,000, z čehož \$200,000 přijato bylo z velkoobchodu. Letos dle všech ukázek přestoupí obrat jejich milion dolarů (\$1,000,000). Inventár loňského roku při uzavěrec knih vykazoval dle veřejných prohlášení knih součet majetku na ruce v ob-

ti si velkoobehodní sklad strojů, automobilů, trucků a traktorů se všemi součástkami, a to hlavně proto, aby mohli levněji nakupovati.

Zastupitelství Ford automobilů podrželi až do r. 1916 a prodali jich přes 1,500. Nyní mají zastupitelství "Dodge" automobilů, jichž v posledních dvou letech prodali 1,000, mimo toho prodali ještě 250 "White" trucků a několik traktorů Emerson Bruntingham.

Ve společnosti bratří Kopáčů jsou účastni pp. Emil, Anton, Frank, Josef a Edward. Emil je ředitelem ve Schuyler, Frank v Columbus, Josef v Norfolk, Edward v David City a nyní také v Omaze. Anton vpomáhá Emilovi ve Schuyler.

Obchodní obrat loňského roku činil u nich přes \$600,000, z čehož \$200,000 přijato bylo z velkoobchodu. Letos dle všech ukázek přestoupí obrat jejich milion dolarů (\$1,000,000). Inventár loňského roku při uzavěrec knih vykazoval dle veřejných prohlášení knih součet majetku na ruce v ob-

KAVKAZ TVOŘÍ TĚŽKÝ PROBLÉM MÍROVĚ PRÁCE

Spojenci narážejí na potíže při rozhodování o území.

Paříž, 22. května. — Zatím co spojenci debatují o rozdělení Turcka, otázka Persie, Kavkazu a Astrachanu zdá se uzrávati. Od uzavření příměří Anglie snažila se rozšířiti svůj vliv v Persii a utvořila jakousi alianci s protibolševickým vůdcem ruským Denikinem, který všeobecně je považován za reakcionáře.

V přítomné době existují dvě samosprávné země na Kavkaze, Gruzínsko na jihu a Cirkassia na severu. Před několika měsíci anglický generál Thompson, který je zástupcem spojenců v této oblasti, přiměl vládu posléze jmenovanou země, aby spojila se s generálem Denikinem proti bolševikům, ale Denikin přátelaké styky s touto vládou porušil tím, že rozkázal její rozpúštění. Branná moc Cirkassie obrátila se proti Denikinovi a zptisobila mu značnou porážku uedaleko Grosni, v kteréžto bitvě generál Denikin ztratil více jak 2,400 bojovníků.

Obě tyto země touží po zachování nezávislosti politické a mluví se toliko o jednotě mezi nimi, do níž může býti byla pojata také Arménie. Anglie je značně zainteresována v Kavkaze, poněvadž tato území tarasí cestu ruskému slivu směrem k Persii a Indii a krom toho v zemi této nalézají se bohaté studny petrolejové. Právě se, že petrolejová pole v Baku rovnají se zdrojem petrolejovým v Pensylvanii, a také olejová pole v okolí Grosni jsou značně rozsáhlá. Hospodářští odborníci prohlásují, že s petrolejem z Kavkazu a havinou z Astrachanu Anglie může se státi úplně nezávislou od Spojených Států, pokud zásoho-

vání těchto produkty se týče. Jakkoliv Anglie je více zainteresována v této části světa než kterákoliv jiná velmoc, s možnou výjimkou Ruska, přece požádala Itálii, aby vojensky zaujala Kavkaz, tak že anglické vojsko bylo tím uvolněno. Italská missie odebrala se do Batumi před týdnem. Co vedlo Anglii k této žádosti, není jasno.

Poláci vyhánějí pry německé obyvatelstvo

Berlín, 22. května. — Více jak 200,000 uprchlíků, vypuzených Poláky ze sporného území v Pruském Slezsku a Východním Prusku, přišlo do jiných částí země. Jak se vyznamívá, v některých krajích organizují se ozbrojené sbory k boji proti Polákům.

Německá delegace dnes udá svoje stanovisko

Paříž, 22. května. — Německá mírová delegace ve Versailles, jak se očekává, naznačí dnes, které body mírové smlouvy je ochotno přijmouti a v kterých bodech si přeje zničení. Dnes vyprší lhůta pro německou odpověď a žádná prodloužení lhůty povoleno nebylo. Jakkoliv předáci po celém Německu prohlašují, že smlouva mírová v přítomné své formě je nepřijatelnou a nebude podepsána, převládá v Paříži mínění, že po té, až zástupci spojenců uváženy budou námitky Němců a připravena na ně odpověď, německá delegace přitpí svoje podpisy k dokumentu. Před to ovšem zůstávají v platnosti všechna opatření opatřená. Generál Pershing odložil svoji návštěvu v Londýně na dobu neurčitou a zůstane v Porýní až do urování mírových záležitostí ve Versailles. Američtí finanční odborníci doposud projednávají s Němci ve Versailles hospodářské otázky. Na německou

J. Bartůňková. Matka jim zemřela v r. 1880 a otec v r. 1894. Otecův bratr stal se pak administrátorem pozůstalosti a zároveň pěstounem nedospělých dětí, jež vychovával a udržel pobornadé, až nejmladší dospělo 21 let. Jan, Václav a sl. Josef dosud žijí v rodném domě a pouze Josef a Jan jsou ženati. V roce 1901 zabývali Anton, Frank a Josef v Clarkson, Nebr., obchod. Vrtali studny pro farmáře a zároveň organizovali venkovské telefonní sbory a založovali spojení od stanice telefonní ku farmám, což dělo se tenkrát — jak známo — pomocí ostnatého drátu. Při pracích těchto mladší bratři heřliva pomáhali. V roce

Kopáč, že by byla příležitost k úspěchu v městě David City, Nebr. Tři bratři souhlasili, dva byli proti. Poněvadž "většina" rozhoduje, byla tam rovněž zřizena odbočka, jež posléze stala se hlavním sídlem obchodu. Tmou se zvláště osvědčil takt a obchodní talent p. Ed. Kopáče, jenž od té doby jest vůdčím duchem závodu. V roce 1915 postavili si bratři v David City vlastní budovu, v ní prodali svůj závod v Clarkson a otevřeli odbočku v Columbus, Nebr. Na to zřídili ještě odbočku v Norfolk, Nebr. Dosavadní jejich obchodování v malém vykazovalo prodej tak ohromného množství strojů hospodářských a automobilů, že byli nuceni zavíci

nosu \$306,117.56. Prvního ledna tohoto roku utvořili bratři Kopáčové korporaci se záložním fondem \$400,000, jež vlastní sami téměř celý až na několik dílců. Brzy po založení korporace otevřeli v Omaze velkoobchod se součástkami, spadajícími do oboru automobilů a trucků, a mimo toho mají vše, co známo jest pod jménem "accessories". Bratři Kopáčové jsou v nejlepšímu mužném věku: Anton jest 46, Frank 42, Josef 40, Edward 34 a Emil 32 roky star. Žádný z nich nemá příležitost navštěvovati jiné učiliště, avšak neustávno pílí ve škole zkušenosti vyvíjející se do prvé řady obchodníků tohoto státu.